

e-ISSN: 2630-631X

Article Type

Research Article

Subject Area

Science Education

Vol: 8 Issue: 63

Year: 2022 September

Pp: 1661-1674

Arrival

01 August 2022

Published

31 September 2022

Article ID 64391

Doi Number

<http://dx.doi.org/10.29228/smryj.64391>

28/smryj.64391

How to Cite This**Article**

Güdek, B. & Aydın, Ş. (2022). "Müzik Öğretmeni Adaylarının Performans Kaygıları İle Öz-Düzenleyici Öğrenme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi", International Social Mentality and Researcher Thinkers Journal, (Issn:2630-631X) 8(63): 1661-1674

Social Mentality And Researcher Thinkers is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

Müzik Öğretmeni Adaylarının Performans Kaygıları İle Öz-Düzenleyici Öğrenme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi¹

Examination Of The Relationship Between Performance Anxiety And Self-Regulatory Learning Skills Of Music Teacher Candidates

Bahar Güdek¹ Şule Aydın²

¹ Doçent, Dr.; Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi ABD, Samsun, Türkiye

² Lisansüstü öğrenci Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Güzel Sanatlar Eğitimi, Samsun, Türkiye

ÖZET

Bu çalışmada, mesleki müzik eğitimi alan lisans öğrencilerinin müzik performans kaygıları ile öz-düzenleyici öğrenme becerileri arasındaki ilişki durumu incelenmiştir. Araştırma, betimsel nitelikte ilişkisel tarama modeli esas alınarak yapılmıştır. Araştırmanın ölçkeleri 2019-2020 eğitim-öğretim yılında uygulanmış olup, örneklemini Türkiye'nin yedi bölgesinde bulunan çeşitli illerdeki 11 üniversitenin eğitim fakültesi müzik eğitimi anabilim dallarının 1. ve 4. sınıf lisans düzeyinde eğitim gören toplam 239 öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak, öğrencilerin demografik özellikleriyle ilgili bilgi elde etmek amacıyla "Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır. Araştırmada, mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin öz-düzenleme becerilerini belirlemek üzere toplam 41 maddeden oluşan Turan (2009) tarafından geliştirilen "Öz Düzenleyici Öğrenme Becerileri Ölçeği" (ÖDÖBÖ) ve öğrencilerin performans kaygılarını ölçmek üzere ise Çiçek (2020) tarafından Türkçe'ye uyarlanarak geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılmış ve 33 maddeden oluşan Kenny Müzik Performans Kaygı Ölçeği (KMPKE) kullanılmıştır. Araştırmadaki tüm istatistiksel analizler SPSS 25 programı ile yapılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre; araştırmaya katılan öğrencilerin müzik performans kaygıları genel olarak orta düzeyde olup, cinsiyet, sınıf düzeyi, çalınan çalgı türü, çalgı çalma geçmişi, konser performansı sergilemiş olmaları, günlük çalgı çalışma süreleri müzik performans kaygı düzeyleri üzerinde anlamlı farklılaşmaya neden olurken, öğrenim görülen üniversite ve mezun olunan lise türü müzik performans düzeyleri üzerinde anlamlı farklılaşmaya neden olmamaktadır. Öz-düzenleyici öğrenme beceri düzeyleri ile müzik performans kaygısı düzeylerinin genel ve tüm boyutlar bakımından, arasında negatif ilişki olduğunu gözlemlenmiştir. Öğrencilerin, öz-düzenleyici öğrenme beceri düzeylerindeki artış, müzik performans kaygısı düzeylerinde düşüşe neden olduğu görülmüştür. Başka bir ifadeyle, öz-düzenleyici öğrenme beceri düzeyindeki bir düşüş, müzik performans kaygısı düzeylerinde artışa neden olmaktadır. Bu durum, öğrenim süresince öz-düzenlemesini yapabilen kişinin, herhangi bir performans kaygısı yaşamadığı sonucunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Mesleki Müzik Eğitimi, Müzik Performans Kaygısı, Öz-Düzenleyici Öğrenme Becerileri.

ABSTRACT

In this study, the relationship between music performance anxiety of undergraduate students receiving vocational music education and their self-regulated learning skills is examined. The research was conducted based on the descriptive relational survey model. The scale of Research 2019-2020 academic year is applied, sample Turkey's faculties of 11 universities in various provinces in seven regions of music education of the Department 1 and a total of 239 students attending the 4-year degree. As a data collection tool, "Personal Information Form" was used to obtain information about students' demographic characteristics. In the study, the "Self-Regulating Learning Skills Scale" (LSAS), which consists of 41 items in total, was developed by Turan (2009) to determine the self-regulation skills of students receiving vocational music education, and Çiçek (2020) adapted it into Turkish to measure students' performance anxiety and was validated. The Kenny Music Performance Anxiety Scale (KMPKE) consisting of 33 items was used. All statistical analyzes in the study were made with the SPSS 25 program. According to the findings obtained as a result of the research; the music performance anxiety of the students participating in the study is generally at a moderate level, gender, class level, type of instrument played, instrument playing history, concert performance, daily instrument working hours cause a significant difference on music performance anxiety levels, while the university and graduate students High school type music does not cause significant differentiation on performance levels. It was observed that there is a negative relationship between self-regulated learning skill levels and music performance anxiety levels in terms of general and all dimensions. It was observed that the increase in the self-regulated learning skill levels of the students caused a decrease in their music performance anxiety levels. In other words, a decrease in the self-regulated learning skill level causes an increase in music performance anxiety levels. This situation reveals that the person who can do self-regulation during the education does not have any performance anxiety.

Keywords: Professional Music Education, Music Performance Anxiety, Self-Regulating Learning Skills.

GİRİŞ

Ses ve ritimle anlatım sanatı olan müzik, ilk varlığından beri insanın ayrılmaz bir parçası olmuştur. İnsan, tinsel ve tensel yönleriyle bir bütündür. Bu bütünün tinsel biçimlenişine insanın iç oluşumu denir. İnsanın iç oluşumunu biçimleyen kültürel ve sanatsal öğelerden biri de müziktir. Bu biçimleyiş etkilemeyle olur; fizyopsikolojik etkileriyle her türlü müzik insan davranışlarında değişiklik yaratabilir. Müzik eğitimi de insanın müzikal davranışlarında değişiklik yapmak, ve müzikal davranışlar kazandırmak için planlı, düzenli ve belirli metotlarla hedeflere ulaşmayı amaçlar. Bu bağlamda müzik eğitiminde ses eğitimi ve çalgı eğitimi gibi becerilerin kazandırılması müzikal davranış temel alanlarıdır.

Bir enstrümanı öğrenme süreci, enstrümanı çalabilme yeteneğini gösterebilmek için sistematik olarak bazı yeteneklerin kazanılmasını içerir (Schleuter, 1997). Uygulama sürecini öğrenci tarafından verimli hale

¹ Bu makalede, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde hazırlanan yüksek lisans tez çalışmasından yararlanılmıştır

getirme, verimli uygulama ve öğrenme stratejileri, başarılı bir enstrümantal eğitim için kendi kontrolünde öğrenci başarısının ve uygulama sürecinin tüm aşamalarını gerçekleştirme gibi konuları dikkate almalıdır.

Hallam (2001), müzisyenin uygulama sırasında yoğunlaştığı çalışmanın zorluklarının farkında olmak, bu zorlukların üstesinden gelmek için olası stratejileri belirlemek, hangi stratejilerin etkili olacağını bilmek, uygulamayı gözlemlemek için meta-bilişsel stratejilere ihtiyaç duyduğunu belirtmiştir. Süreç kullanılan stratejiler yararlı olmadığında alternatif stratejiler geliştirmek ve elde ettiği ürünü bu süreçler kapsamında değerlendirmek gerekir. Hallam (2001) yaptığı bir araştırmasında öğrencilerin özellikle performans aşamasında strateji planlama konusunda oldukça zengin stratejik yaklaşımlar ortaya koyduklarını tespit etmiştir. Buna ek olarak, mülakat analizi ile elde ettiği süreçte ise öğrencilerin hedef belirleme ve hedef yönlendirme açısından zayıf olduklarını ortaya koymuştur. Bu bağlamda öğrencilerin, öğretmenlerin kendi hedeflerini belirlemekten daha fazlasını yönlendirdikleri hedeflere yönelindikleri görülmektedir. Ancak uzun saatler boyunca kendi yürüttüğü çalışmalar sırasında öğrenci kısa süreli hedef ve stratejilerini birçok kez kendilerine göre belirlemelidir. Karar verme ve kendi kendini düzenleyen öğrenme becerileri bu süreçte önemli adımlardandır.

1960'ların sonuna doğru yoğunlaşan müzikal gelişim aşamalarını tanımlama çalışmaları, bu gelişimin basamaklarına, düzeyine ve gelişim süreçlerine odaklanmaktadır. Bu gelişmeler, müzikal öğrenme araştırmalarının birçok ayağını geliştirmek üzere tasarlanmıştır. Bu gelişim periyodları, bilgiyi kalıcılaştırma yöntemleri gibi basamakların üzerinde önemle durmaktadır. Performansa dayalı müzik eğitiminde, bireylerin performansına yönelik, her tür geliştirici ve performansa olumlu etkilerini artırıcı öz-düzenleyici öğrenme becerileri ve bu becerilerin gerçekleşme süreçleri de bu planlamanın önemli bir ayağını oluşturmaktadır.

Müzik performansı, eğitimcilerin ve bestecinin beklentileri doğrultusunda, teknik, müzikal bir bileşeni barındırmaktadır. Bu beklentiler, iletenin yani performansı sergileyecek olan kişinin, beklenen yeterli teknik ve müzikal özellikleri kazanmasının yanı sıra, performansı gerçekleştirirken kaygıyı yani yaşadığı bilişsel, ruhsal ve fiziksel sorunları da beraberinde getirebilmektedir. Kaygıyı Kenny ve Osborne (2006) fiziksel uyarılma (nabız artışı, ağız kuruması, terleme vb), davranışsal tepkiler (titreme, güçsüzlük hissi, ses titremesi vb) ve korku veren bilişsel davranışlardan (konsantrasyon kaybı, hata yapma korkusu, yetersizlik hissi, bilinç kaybı, dikkat dağınıklığı, statü kaybı öngörüsü vb) oluşan üç faktörün birleşimi olarak belirtmektedir (Aktaran, Kabakçı, 2016).

Performans kaygısı bir topluluk ya da seyirci önünde performans sunan, tiyatro, müzik, dans ve spor gibi çeşitli branşlardan kişilerde görülen, yoğun bilişsel ve fiziksel belirtiler ile ortaya çıkan bir durumdur (Barbar, 2014). Performans kaygısı yaşayan meslek gruplarının başında müzisyenlerin geldiği düşünülmektedir.

Bazı müzisyenler için bir topluluk karşısında performans sergilemek çok heyecan verici ve olumlu bir durumken, bazı müzisyenler için de performans kaygısı yaşamalarından dolayı oldukça büyük bir sorun haline dönüşebilmektedir (aktaran Çirakoğlu, 2013). Performans kaygısı başka insanların karşısında kişinin kendini kontrol edememesi veya hata yapma korkusu ile küçük düşeceğini düşünme ile ilişkili olarak meydana gelen bir kaygı olduğu düşünülür (Cox ve Kenardy, 1993, aktaran Cemali, 2017).

Nagel'e (1990) göre 'Müzik Performans Kaygısı' müzisyenlerin, performans sırasında yaşadıkları olası ya da gerçek aksiliklerden kaynaklanmakta olup, bu durumun sebep olacağı utanma ve küçük düşme duyguları ve korkmaları beraberinde getirebilmektedir.

Müzik performans kaygısı, bir tür sosyal anksiyete bozukluğu olarak kabul edilmektedir. Müzisyenlerin performansa yönelik olumsuz tutumları, kariyerlerinin yanı sıra yaşam kalitesini de etkileyebilir. Bu nedenle klinisyenler tarafından tanınması ve tedavi edilmesi gerekmektedir (Doğan ve Çilden, 2017). Müzik performans kaygısı, amatör ya da profesyonel müzisyenleri, öğrencileri, orkestra veya opera müzisyenlerini içeren geniş bir kitleyi etkilemektedir. Bu alanda, yıllar içerisinde çeşitli çalışmalar yapılmakta, bu kaygıya neden olan sebepler ve çözümler araştırılmaktadır.

Bu çalışmada, mesleki müzik eğitimi alan lisans öğrencilerinin performan kaygılarının, cinsiyet, öğrenim gördükleri üniversite, sınıf düzeyi, mezun oldukları lise türü, günlük çalgı çalışma süreleri, bireysel çalgı ve çalgıyı çalma geçmişleri, günlük çalgı çalışma süreleri ve konser performansı sergilemiş olma durumlarına göre değişip değişmediğinin saptanması amaçlanırken, performan kaygısı ile öz-düzenleyici öğrenme becerileri arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı incelenmiştir.

Araştırmanın Problemi

Bu araştırmanın problem cümlesi, “Mesleki müzik eğitimi alan lisans öğrencilerinin performans kaygıları ile öz-düzenleyici öğrenme becerileri arasında bir ilişki var mıdır? ve müzik performan kaygıları çeşitli değişkenlere göre farklılık göstermekte midir?” şeklinde belirlenmiştir.

Araştırmanın temel problemiyle ilişkili olarak aşağıdaki alt problemlere yanıt aranmıştır.

Araştırmaya katılan mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin;

- ✓ Müzik performans kaygı düzeyleri nasıldır?
- ✓ Müzik performans kaygıları, cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- ✓ Müzik performans kaygıları, öğrenim gördükleri üniversiteye göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- ✓ Müzik performans kaygıları, öğrenim gördükleri sınıfa göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- ✓ Müzik performans kaygıları, mezun oldukları lisenin türüne göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- ✓ Müzik performans kaygıları, kullandıkları çalgının türüne göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- ✓ Müzik performans kaygıları, çalgılarını çaldıkları süreye göre (yıl olarak) anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- ✓ Müzik performans kaygıları, bireysel çalgıları ile konser performans sergilemiş olmalarına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- ✓ Müzik performans kaygıları, günlük çalgı çalışmaya ayırdıkları zamana göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- ✓ Öz-düzenleyici öğrenme becerileri ile müzik performans kaygıları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, örnekleme, veri toplama araçları ve toplanan verilerin analizinde kullanılan istatistikî tekniklere ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, gruplar arası karşılaştırmayı kapsamaması bakımından ve mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin performans kaygıları ile öz-düzenleyici öğrenme becerileri arasındaki ilişkinin araştırılması, performan kaygısının farklı değişkenler açısından incelenmesi ve araştırılmasını amaçlandığından betimsel nitelikte ve ilişki tarama modeli esas alınarak tasarlanmıştır. Karasar’a (2017) göre “İlişkisel tarama modelleri, iki veya daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişimin varlığını ve/veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelleridir. Bu tür bir düzenlemede, arasındaki ilişki aranacak değişkenler, tekil taramada olduğu gibi ayrı ayrı sembolleştirilir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni Türkiye’deki üniversitelerde mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin tümüdür. Araştırmanın örneklemini, 2019-2020 akademik takvim yılında, Türkiye’nin yedi bölgesinden rastgele seçilmiş olan; Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Aksaray Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Giresun Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı olmak üzere on bir üniversitede mesleki müzik eğitimi alan 1. ve 4. sınıf öğrencilerinden tesadüfi / seçkisiz yöntemle belirlenmiş toplam 239 katılımcı oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada veri toplama (ölçme) araçları olarak, üç bölümden oluşan bir anket uygulanmıştır. Anketin ilk bölümünde, mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin, bazı demografik özelliklerini öğrenmek üzere araştırmacı tarafından geliştirilen sekiz soruluk bir kişisel bilgi formu yer almaktadır. İkinci bölümde, mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin performans kaygılarını ölçmek için Çiçek (2020) tarafından Türkçe’ye uyarlanarak geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılmış ve 33 maddeden oluşan Kenny Müzik Performans Kaygı Ölçeği

(KMPKE) kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan kişisel bilgi formu ve ölçeklere yönelik ayrıntılı bilgi aşağıda sunulmuştur.

Kişisel Bilgi Formu

Araştırmacı tarafından, mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin demografik/kişisel özelliklerini belirlemek üzere geliştirilen Kişisel Bilgi Formunda, öğrencilerin cinsiyeti, öğrenim gördükleri üniversiteler, öğrenim gördükleri sınıf, mezun oldukları lise türü, bireysel çalgıları, bireysel çalgılarını kaç senedir çaldıkları, bireysel çalgılarını günde kaç saat çalıştıkları ve bireysel çalgılarıyla hiç konser performansı sergileyip sergilemedikleri olmak üzere toplam sekiz soru mevcuttur.

Kenny Müzik Performans Kaygısı Envanteri

Araştırmaya katılan mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin müzik performansına yönelik kaygı düzeylerini belirlemek üzere ilk olarak Kenny, Davis ve Oates (2004) tarafından geliştirilen, daha sonra Kenny (2009) tarafından revize edilen ve Çiçek (2020) tarafından Türkçeye uyarlaması yapılan 33 maddelik Kenny Müzik Performans Kaygısı Envanteri kullanılmıştır. Yapılan Türkçe uyarlama çalışmasında orijinalinde 40 madde olan ölçeğin 7 maddesinin faktör yapılanmasında zayıf ilişki göstermesi sonrası çıkarılmasına karar verilmiş ve kalan 33 maddenin üç alt boyutlu bir yapı gösterdiği bulunmuştur. Ölçeğin ilk alt boyutu olan Erken Yaşantılar için iç-tutarlılık katsayısı (Cronbach's α) 0,60; ikinci alt boyutu Psikolojik Kırılganlık için iç-tutarlılık katsayısı 0,82; üçüncü alt boyutu Yakın Performans Kaygısı için iç-tutarlılık katsayısı 0,92 ve ölçeğin geneli için 0,94 olarak hesaplanmıştır.

Verilerin Analizi

Mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin, Kişisel Bilgi Formu, Müzik Performans Kaygısı Ölçeği ile toplanan verilerin tümü SPSS 23.0 istatistik paket programına aktarılmış ve hata kontrolleri sonrası, araştırmanın amacına bağlı olarak uygulanacak istatistikî analizlerin, parametrik veya non-parametrik olması seçimi için Kolmogorov-Smirnov (K-S) ve Shapiro-Wilk testiyle veri gruplarının normallik dağılımları incelenmiştir (Tablo 2.1.).

Tablo 2.1. Müzik Performans Kaygısı Ölçeği puanlarının normallik dağılımı

Değişkenler	Müzik Performansı Kaygısı Ölçeği
Cinsiyet	p>.05
Üniversite	p<.05
Sınıf	p>.05
Mezun olunan lise türü	p>.05
Bireysel çalgı	p<.05
Bireysel çalgıyı çalma süresi	p>.05
Bireysel çalgı ile konsere çıkma	p>.05
Bireysel çalgıyı günlük çalışma süresi	p>.05

Pallant'a (2005) göre "Veri grubunun normallik dağılımı göstermesi için p>.05 olmalıdır" (Pallant, 2005, s.57). Ölçek puanlarının bağımsız değişken gruplarına göre normallik dağılımlarını araştırmak üzere yapılan bu testler sonrası, cinsiyet, sınıf, mezun olunan lise türü, bireysel çalgıyı çalma süresi, bireysel çalgıyı konserde çalma ve bireysel çalgıyı günlük çalışma süresi değişkenleri için normallik varsayımı sağlanırken (p>.05), öğrenim görülen üniversite ve bireysel çalgı değişkenleri için ise normallik varsayımının sağlanamadığı görülmüştür (p<.05) (Tablo 3.6.).

Normallik dağılımına ilişkin yapılan normallik testleri sonrası araştırmanın amacına bağlı olarak aşağıdaki analizler yapılmıştır;

- ✓ Mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin, müzik performans kaygısı düzeylerini araştırmak üzere, ölçek ve alt boyutlarına ilişkin puanların ortalaması ( ) ve standart sapma (ss) değerleri hesaplanmıştır.
- ✓ Mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin, cinsiyete, sınıfa, mezun olunan lise türüne, bireysel çalgıyı konserde çalma ve bireysel çalgıyı günlük çalışma süresine bağlı olarak müzik performans kaygısı düzeylerinde (puanlarında) anlamlı fark olup olmadığını araştırmak üzere bağımsız/ilişkizis gruplar t-testi uygulanmıştır.
- ✓ Mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin, bireysel çalgılarını çalma süresine bağlı olarak, müzik performans kaygısı düzeylerinde (puanlarında) anlamlı fark olup olmadığını araştırmak üzere tek-yönlü varyans analizi (one-way ANOVA) uygulanmıştır. Anlamlı fark bulunduğu durumda ise hangi gruplar arasında anlamlı fark olduğunu araştırmak üzere post-hoc Tukey HSD testi yapılmıştır.
- ✓ Mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin, öğrenim gördükleri üniversite ve bireysel çalgılarına bağlı olarak, müzik performans kaygısı düzeylerinde (puanlarında) anlamlı fark olup olmadığını araştırmak üzere

(normallik varsayımı sağlanmadığından) Kruskal-Wallis H testi uygulanmıştır. Anlamlı fark bulunduğu durumda ise hangi gruplar arasında anlamlı fark olduğunu araştırmak üzere post-hoc Mann-Whitney U testi yapılmıştır.

- ✓ Mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin, müzik performans kaygısı düzeyleri arasındaki ilişkileri araştırmak üzere ise Pearson momentler çarpımı korelasyonu katsayıları hesaplanmıştır.

Yapılan tüm istatistiksel hesaplamalarda temel anlamlılık düzeyi 0,05 olarak kabul edilmiştir.

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, araştırmadan elde edilen bulgular ve yorumları, araştırmanın alt problemlerine göre düzenlenmiştir.

Birinci Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Araştırmaya katılan mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin, müzik performans kaygısı düzeylerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir? Alt problemine ilişkin betimsel istatistik Tablo 3.1.'de yer almaktadır.

Mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin müzik performansına yönelik kaygı düzeylerini belirlemek üzere 33 madde ve üç alt boyuttan oluşan Kenny Müzik Performans Kaygısı Envanteri kullanılmıştır. 7'li Likert tipinde tasarlanmış olan ölçeğin maddeleri, çalışmaya katılan öğrenciler tarafından 'Tamamen katılmıyorum' (1) ile 'Tamamen katılıyorum' (7) seçeneklerinden biri seçilerek değerlendirilmektedir. Ölçek ve alt boyutlarından alınan puanın yüksekliği, öğrencilerin o alandaki kaygı düzeyini göstermektedir. 7'li likert tipi ölçeğin seçenekleri arasındaki aralıkların eşit olduğu varsayımından hareketle iki aralık arası değer 0,85 olarak hesaplanmıştır (6aralık/7seçenek=0,85). Kenny Müzik Performans Kaygısı Envanterinin boyutları ve geneli için belirlenen puan aralıkları ve seçenekler aşağıdaki gibidir.

Seçenek	Puan Aralığı	Kaygı Düzeyi
Tamamen katılmıyorum	1,00 – 1,85	Çok düşük
Katılmıyorum	1,86 – 2,71	Düşük
Kısmen katılmıyorum	2,72 – 3,57	Biraz düşük
Kararsızım	3,58 – 4,43	Orta
Kısmen katılıyorum	4,44 – 5,29	Biraz yüksek
Katılıyorum	5,30 – 6,15	Yüksek
Tamamen katılıyorum	6,16 – 7,00	Çok yüksek

Tablo 3.1. Öğrencilerin Müzik Performans Kaygısı Düzeylerine Yönelik Betimsel İstatistikler (N=239)

Boyut/Ölçek	$\bar{X}$	ss	Kaygı Düzeyi
Erken yaşantılar	3,42	1,60	Biraz düşük
Psikolojik kırılganlık	4,05	1,01	Orta
Yakın performans kaygısı	4,10	1,19	Orta
Müzik Performans Kaygısı	3,86	1,06	Orta

Tablo 3.1'de mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin, Kenny Müzik Performans Kaygısı Envanterinin geneli ve alt boyutlarından aldıkları ortalama puanlar verilmiştir. Buna göre; araştırmaya katılan öğrencilerin genel müzik performans kaygısı düzeyleri ortadır (Ölçek=3,86±1,06; 'Kararsızım'/'Orta' düzeyinde). Öğrencilerin, ölçeğin boyutlarından aldıkları ortalama puanlara bakıldığında, en yüksek ortalama puanı Yakın performans kaygısı için verdikleri görülmektedir (=4,10±1,19; 'Kararsızım'/'Orta' düzeyinde). Bu boyutu sırasıyla; Psikolojik kırılganlık (=4,05±1,01; 'Kararsızım'/'Orta' düzeyinde) ve Erken yaşantılar takip etmektedir (=3,42±1,60; 'Kısmen katılmıyorum'/'Biraz düşük' düzeyinde). Öğrencilerin en düşük kaygı düzeyinin Erken yaşantılara ilişkin olduğu görülmektedir. Boyutlara ilişkin ortalama puanları birlikte değerlendirildiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin, müzik performans kaygısı düzeylerinin pek yüksek olmadığı söylenebilir.

Mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin, demografik özelliklerine bağlı olarak müzik performans kaygısı düzeylerinde (puanlarında) anlamlı farklılaşmalar olup olmadığı aşağıda incelenmiştir.

İkinci Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Araştırmaya katılan mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin, müzik performans kaygısı düzeylerinin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir? Alt problemine ilişkin t-testi Tablo 3.2.'de yer almaktadır.

Tablo 3.2. Öğrencilerin müzik performans kaygısı düzeylerinin cinsiyete göre karşılaştırılmasına yönelik t testi (N=239)

Ölçek	Cinsiyet	Betimsel İst			t test			Etki (d)
		n	$\bar{X}$	ss	t	sd	p	
Erken yaşantılar	Kadın	136	3,49	1,65	0,75	237	0,452	-
	Erkek	103	3,33	1,53				

Psikolojik kırılgnlık	Kadın	136	4,19	0,93	2,32	237	0,020*	0,30
	Erkek	103	3,90	1,10				
Yakın performans kaygısı	Kadın	136	4,36	1,12	4,10	237	0,000***	0,54
	Erkek	103	3,74	1,20				
Müzik Performans Kaygısı	Kadın	136	4,00	1,00	2,41	237	0,017*	0,31
	Erkek	103	3,67	1,10				

* $p < .05$, *** $p < .001$

Mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin, müzik performans kaygısı düzeylerinin (puanlarının) cinsiyete göre farklılaşma gösterip göstermediğini incelemek üzere yapılan bağımsız gruplar t testine göre, cinsiyet değişkeni, ölçeğin iki alt boyutu (Psikolojik kırılgnlık ile Yakın performans kaygısı) ve geneli bakımından anlamlı bir farklılaşmaya neden olmaktadır (Tablo 3.2.). Buna göre;

Kadın ve erkek öğrencilerin, psikolojik kırılgnlık düzeylerinin anlamlı bir farklılık gösterdiği bulunmuştur [$t(237)=2,32$; $p=0,020$]. Gruplara ait ortalama puanlar incelendiğinde, kadın öğrencilerin (Kadın=4,19) psikolojik kırılgnlık düzeylerinin erkek öğrencilerden daha yüksek olduğu görülmektedir (Erkek=3,90). Cinsiyetin, öğrencilerin psikolojik kırılgnlık düzeyi üzerindeki etkisinin anlamlı ve ‘orta’ olduğu bulunmuştur (d Cohen=0,30).

Öğrencilerin, yakın performans kaygısı düzeylerinin de cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterdiği bulunmuştur [$t(237)=4,10$; $p < .001$]. Kadın öğrencilerin (Kadın=4,36) yakın performans kaygısı gösterme düzeyleri erkek öğrencilerden (Erkek=3,74) daha yüksektir. Cinsiyetin, öğrencilerin yakın performans kaygısı gösterme düzeyi üzerindeki etkisinin anlamlı ve ‘büyük’ olduğu bulunmuştur (d Cohen=0,54).

Son olarak, öğrencilerin, (genel) müzik performans kaygısı düzeylerinin de cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterdiği bulunmuştur [$t(237)=2,41$; $p=0,017$]. Kadın öğrencilerin (Kadın=4,00) müzik performans kaygısı düzeyleri erkek öğrencilerden (Erkek=3,67) daha yüksektir. Cinsiyetin, öğrencilerin müzik performans kaygısı düzeyi üzerindeki etkisinin anlamlı ve ‘orta’ olduğu bulunmuştur (d Cohen=0,31)

Üçüncü Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Araştırmaya katılan mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin, müzik performans kaygısı düzeylerinin öğrenim gördükleri üniversiteye göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir? Alt probleme yönelik yapılan Kruskal-Wallis H testinin sonuçları Tablo 3.3’de yer almaktadır.

Tablo 3.3. Öğrencilerin müzik performans kaygısı düzeylerinin öğrenim gördükleri üniversiteye göre karşılaştırılmasına yönelik Kruskal-Wallis H testi ($N=239$)

Ölçek	Üniversite	Betimsel İst.		Kruskal-Wallis			M-W	Etki (η^2)
		n	Sıra Ort.	χ^2	sd	p		
Erken yaşantılar	Ondokuz Mayıs (1)	96	116,81	9,42	10	0,493	-	-
	Erzincan B.Y. (2)	44	129,20					
	İnönü Üni. (3)	30	114,22					
	Muğla S.K. (4)	11	114,95					
	Aksaray Üni. (5)	10	121,70					
	Gazi Üni. (6)	6	154,08					
	Giresun Üni. (7)	11	153,68					
	Mehmet A.E. (8)	14	104,04					
	Dokuz Eylül (9)	3	121,17					
	Trakya Üni. (10)	11	134,73					
	Erzurum Üni. (11)	3	105,50					
Psikolojik kırılgnlık	Ondokuz Mayıs (1)	96	130,77	15,98	10	0,100	-	-
	Erzincan B.Y. (2)	44	108,56					
	İnönü Üni. (3)	30	112,48					
	Muğla S.K. (4)	11	105,41					
	Aksaray Üni. (5)	10	143,10					
	Gazi Üni. (6)	6	134,83					
	Giresun Üni. (7)	11	142,86					
	Mehmet A.E. (8)	14	109,75					
	Dokuz Eylül (9)	3	145,50					
	Trakya Üni. (10)	11	130,18					
	Erzurum Üni. (11)	3	116,83					
Yakın performans kaygısı	Ondokuz Mayıs (1)	96	130,81	14,50	10	0,151	-	-
	Erzincan B.Y. (2)	44	105,72					
	İnönü Üni. (3)	30	109,08					
	Muğla S.K. (4)	11	108,91					
	Aksaray Üni. (5)	10	153,20					
	Gazi Üni. (6)	6	140,00					
	Giresun Üni. (7)	11	131,68					

	Mehmet A.E. (8)	14	100,00					
	Dokuz Eylül (9)	3	169,33					
	Trakya Üni. (10)	11	115,91					
	Erzurum Üni. (11)	3	122,17					
Müzik Performans Kaygısı	Ondokuz Mayıs (1)	96	125,77	13,24	10	0,211	-	-
	Erzincan B.Y. (2)	44	114,89					
	İnönü Üni. (3)	30	111,35					
	Muğla S.K. (4)	11	123,05					
	Aksaray Üni. (5)	10	143,00					
	Gazi Üni. (6)	6	143,67					
	Giresun Üni. (7)	11	149,95					
	Mehmet A.E. (8)	14	120,18					
	Dokuz Eylül (9)	3	153,67					
	Trakya Üni. (10)	11	128,36					
	Erzurum Üni. (11)	3	123,33					

Öğrencilerin, öğrenim gördükleri üniversiteye bağlı olarak müzik performans kaygısı düzeylerinin karşılaştırılmasında non-parametrik Kruskal-Wallis H testi yapılmış ve üniversitenin ne ölçeğin geneli ne de alt boyutları bakımından anlamlı bir farklılaşmaya neden olmadığı bulunmuştur ($p>.05$) (Tablo 4.13.). Başka bir deyişle, farklı üniversitelerde okuyan öğrencilerin müzik performans kaygısı düzeyleri birbirine benzerdir (farklı değildir).

Dördüncü Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Araştırmaya katılan mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin, müzik performans kaygısı düzeylerinin okudukları sınıfa göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir? Alt problemine ilişkin t-testi Tablo 3.4.'de yer almaktadır.

Tablo 3.4. Öğrencilerin müzik performans kaygısı düzeylerinin okudukları sınıfa göre karşılaştırılmasına yönelik t testi ($N=239$)

Ölçek	Sınıf	Betimsel İst			t test			Etki (d)
		n	$\bar{X}$	ss	t	sd	p	
Erken yaşantılar	Lisans-1	113	3,74	1,64	2,96	237	0,002**	0,38
	Lisans-4	126	3,13	1,54				
Psikolojik kırılganlık	Lisans-1	113	4,24	1,06	2,39	237	0,015*	0,31
	Lisans-4	126	3,86	0,97				
Yakın performans k.	Lisans-1	113	4,14	1,19	0,50	237	0,621	-
	Lisans-4	126	4,06	1,20				
Müzik Performans K.	Lisans-1	113	4,07	1,09	2,62	237	0,011*	0,34
	Lisans-4	126	3,65	1,02				

* $p<.05$, ** $p<.01$

Mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin, müzik performans kaygısı düzeylerinin (puanlarının) okudukları sınıfa göre farklılaşma gösterip göstermediğini incelemek üzere yapılan bağımsız gruplar t testine göre, sınıf değişkeni, ölçeğin iki alt boyutu (Erken yaşantılar ile Psikolojik kırılganlık) ve geneli bakımından anlamlı bir farklılaşmaya neden olmaktadır (Tablo 3.4.). Buna göre;

Öğrencilerin, okudukları sınıflara bağlı olarak erken yaşantılar düzeylerinin anlamlı bir farklılık gösterdiği bulunmuştur [$t(237)=2,96$; $p=0,002$]. Gruplara ait ortalama puanlar incelendiğinde, birinci sınıf öğrencilerinin (Lisans 1=3,74) erken yaşantılara yönelik kaygı düzeylerinin, son sınıf öğrencilerden daha yüksek olduğu görülmektedir (Lisans 4=3,13). Sınıfın, öğrencilerin erken yaşantılara yönelik kaygı düzeyi üzerindeki etkisinin anlamlı ve 'orta' olduğu bulunmuştur (d Cohen=0,38).

Öğrencilerin, okudukları sınıflara bağlı olarak psikolojik kırılganlık düzeylerinin de anlamlı bir farklılık gösterdiği bulunmuştur [$t(237)=2,39$; $p=0,015$]. Birinci sınıf öğrencilerinin (Lisans 1=4,24) psikolojik kırılganlık düzeyleri, son sınıf öğrencilerden daha yüksektir (Lisans 4=3,86). Sınıfın, öğrencilerin psikolojik kırılganlık düzeyi üzerindeki etkisinin anlamlı ve 'orta' olduğu bulunmuştur (d Cohen=0,31).

Son olarak, öğrencilerin, okudukları sınıflara bağlı olarak genel müzik performans kaygısı düzeylerinin de anlamlı bir farklılık gösterdiği bulunmuştur [$t(237)=2,62$; $p=0,011$]. Birinci sınıf öğrencilerinin (Lisans 1=4,07) müzik performans kaygısı düzeyleri, son sınıf öğrencilerden daha yüksektir (Lisans 4=3,65). Sınıfın, öğrencilerin müzik performans kaygısı düzeyi üzerindeki etkisinin anlamlı ve 'orta' olduğu bulunmuştur (d Cohen=0,34).

Beşinci Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Araştırmaya katılan mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin, müzik performans kaygısı düzeylerinin mezun olunan lise türüne göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir? Alt problemine ilişkin t-testi Tablo 3.5.'de yer almaktadır.

Tablo 3.5. Öğrencilerin müzik performans kaygısı düzeylerinin mezun olunan lise türüne göre karşılaştırılmasına yönelik *t* testi ($N=239$)

Ölçek	Mezun olunan lise	Betimsel İst			<i>t</i> test			Etki (<i>d</i>)
		<i>n</i>	$\bar{X}$	<i>ss</i>	<i>t</i>	<i>sd</i>	<i>p</i>	
Erken yaşantılar	GSL	100	3,32	1,56	0,86	237	0,392	-
	Diğer liseler	139	3,50	1,63				
Psikolojik kırılabilirlik	GSL	100	4,08	1,00	0,44	237	0,660	-
	Diğer liseler	139	4,02	1,03				
Yakın performans k.	GSL	100	4,15	1,28	0,62	237	0,539	-
	Diğer liseler	139	4,06	1,13				
Müzik Performans K.	GSL	100	3,85	1,04	0,06	237	0,952	-
	Diğer liseler	139	3,86	1,07				

Mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin, müzik performans kaygısı düzeylerinin (puanlarının) mezun oldukları lise türüne göre farklılaşma gösterip göstermediğini incelemek üzere yapılan bağımsız gruplar *t* testine göre, mezun olunan lise türü, ölçeğin ne geneli ne de alt boyutları bakımından anlamlı bir farklılaşmaya neden olmamaktadır ($p>.05$) (Tablo 3.5.). GSL ve diğer liselerden mezun öğrencilerin müzik performans kaygısı düzeyleri benzerdir.

Altıncı Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Araştırmaya katılan mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin, müzik performans kaygısı düzeylerinin bireysel çalgılarına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir? Alt probleme yönelik yapılan Kruskal-Wallis *H* testinin sonuçları Tablo 3.6.'da yer almaktadır.

Tablo 3.6. Öğrencilerin müzik performans kaygısı düzeylerinin bireysel çalgılarına göre karşılaştırılmasına yönelik Kruskal-Wallis *H* testi ($N=239$)

Ölçek	Bireysel çalgı	Betimsel İst.		Kruskal-Wallis			M-W	Etki (η^2)
		<i>n</i>	Sıra Ort.	χ^2	<i>sd</i>	<i>p</i>		
Erken yaşantılar	Telli çalgı (1)	78	129,35	4,87	4	0,301	-	-
	Yaylı çalgı (2)	85	123,42					
	Üflemeli çalgı (3)	28	102,82					
	Tuşlu çalgı (4)	37	106,39					
	Ses (Şan) (5)	11	116,77					
Psikolojik kırılabilirlik	Telli çalgı (1)	78	107,90	8,55	4	0,073	-	-
	Yaylı çalgı (2)	85	132,04					
	Üflemeli çalgı (3)	28	100,54					
	Tuşlu çalgı (4)	37	133,20					
	Ses (Şan) (5)	11	117,86					
Yakın performans kaygısı	Telli çalgı (1)	78	96,94	13,24	4	0,010*	2, 4 > 1	0,056
	Yaylı çalgı (2)	85	133,94					
	Üflemeli çalgı (3)	28	111,82					
	Tuşlu çalgı (4)	37	138,68					
	Ses (Şan) (5)	11	112,55					
Müzik Performans Kaygısı	Telli çalgı (1)	78	112,81	4,83	4	0,305	-	-
	Yaylı çalgı (2)	85	130,53					
	Üflemeli çalgı (3)	28	102,79					
	Tuşlu çalgı (4)	37	125,41					
	Ses (Şan) (5)	11	115,23					

* $p<.05$

Öğrencilerin, kullandıkları bireysel çalgılarına bağlı olarak müzik performans kaygısı düzeyleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığını incelemek üzere yapılan non-parametrik Kruskal-Wallis *H* testine göre kullanılan bireysel çalgı öğrencilerin sadece yakın performans kaygısı düzeylerinde anlamlı bir farklılaşmaya neden olmaktadır ($X^2(10)=21,36$; $p=0,019$) (Tablo 3.6.). Post-hoc Mann-Whitney *U* testine göre; yaylı ve tuşlu çalgı çalan öğrencilerin (Sıra Ortalaması Yaylı çalgı=133,94; Sıra Ortalaması Tuşlu çalgı=138,68) yakın performans kaygısı düzeyleri, telli çalgı çalan öğrencilerden (Sıra Ortalaması Telli çalgı=96,94) daha yüksektir. Çalınan bireysel çalgının, öğrencilerin yakın performans kaygısı düzeyi üzerindeki etkisinin anlamlı ve 'orta' derecede olduğu görülmektedir ($\eta^2=0,064$)

Yedinci Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Araştırmaya katılan mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin, müzik performans kaygısı düzeylerinin bireysel çalgılarını çalma sürelerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir? Alt probleme yönelik yapılan ANOVA testinin sonuçları Tablo 3.7.'de yer almaktadır.

Tablo 3.7. Öğrencilerin müzik performans kaygısı düzeylerinin bireysel çalgılarını çalma sürelerine göre karşılaştırılmasına yönelik ANOVA testi (N=239)

Ölçek	Çalgıyı çalma süresi	Betimsel İst.			ANOVA		Tukey HSD	Etki (η^2)
		n	$\bar{X}$	ss	F	p		
Erken yaşantılar	1-3 yıl (1)	97	3,75	1,72	3,65	0,028*	1 > 3	0,030
	4-6 yıl (2)	63	3,31	1,40				
	7 yıl ve üstü (3)	79	3,12	1,54				
Psikolojik kırılabilirlik	1-3 yıl (1)	97	4,03	0,96	0,13	0,883	-	-
	4-6 yıl (2)	63	4,10	1,04				
	7 yıl ve üstü (3)	79	4,03	1,06				
Yakın performans kaygısı	1-3 yıl (1)	97	4,17	1,13	0,40	0,674	-	-
	4-6 yıl (2)	63	4,09	1,30				
	7 yıl ve üstü (3)	79	4,01	1,20				
Müzik Performans Kaygısı	1-3 yıl (1)	97	3,98	1,11	1,38	0,253	-	-
	4-6 yıl (2)	63	3,83	1,02				
	7 yıl ve üstü (3)	79	3,72	1,02				

*p<.05

Öğrencilerin, kullandıkları bireysel çalgılarını çalma sürelerine bağlı olarak müzik performans kaygısı düzeyleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığını incelemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizine (ANOVA) göre bireysel çalgının çalınma süresinin öğrencilerin sadece erken yaşantılara yönelik kaygı düzeylerinde anlamlı bir farklılaşmaya neden olmaktadır [F (2; 236)=3,65; p=0,028] (Tablo 3.7.). Post-hoc Tukey HSD testine göre; bireysel çalgısını 1-3 yıldır çalan öğrencilerin (1-3 yıl=3,75) erken yaşantılara yönelik kaygı düzeyleri, bireysel çalgısını 7 yıl ve üstü bir süredir çalan öğrencilerden (7 yıl ve üstü=3,12) daha yüksektir. Bireysel çalgının çalınma süresinin, öğrencilerin erken yaşantılara yönelik kaygı düzeyi üzerindeki etkisinin anlamlı ve 'küçük' olduğu görülmektedir ($\eta^2=0,030$).

Sekizinci Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Araştırmaya katılan mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin, müzik performans kaygısı düzeylerinin bireysel çalgıları ile konser performansını sergilemiş olmalarına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir? Alt problemine ilişkin t-testi Tablo 3.8.'de yer almaktadır.

Tablo 3.8. Öğrencilerin müzik performans kaygısı düzeylerinin bireysel çalgıları ile konser performansını sergilemiş olmalarına göre karşılaştırılmasına yönelik t testi (N=239)

Ölçek	B. çalgıyı konserde çalma	Betimsel İst			t test			Etki (d)
		n	$\bar{X}$	ss	t	sd	p	
Erken yaşantılar	Evet	126	3,15	1,43	2,64	237	0,009**	0,34
	Hayır	113	3,75	1,74				
Psikolojik kırılabilirlik	Evet	126	4,01	1,09	0,65	237	0,514	-
	Hayır	113	4,09	0,92				
Yakın performans k.	Evet	126	3,87	1,24	2,38	237	0,014*	0,31
	Hayır	113	4,34	1,13				
Müzik Performans K.	Evet	126	3,62	1,05	2,45	237	0,012*	0,32
	Hayır	113	4,11	1,04				

*p<.05, **p<.01

Mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin, müzik performans kaygısı düzeylerinin (puanlarının), kullandıkları bireysel çalgıları ile bir konser performansını sergilemiş olmalarına göre farklılaşma gösterip göstermediğini incelemek üzere yapılan bağımsız gruplar t testine göre, konser performansını sergileme, ölçeğin iki alt boyutu (Erken yaşantılar ile Yakın performans kaygısı) ve geneli bakımından anlamlı bir farklılaşmaya neden olmaktadır (Tablo 3.8.). Buna göre;

Öğrencilerin, konser performansını sergilemelerine bağlı olarak erken yaşantılar düzeylerinin anlamlı bir farklılık gösterdiği bulunmuştur [t(237)=2,64; p=0,009]. Gruplara ait ortalama puanlar incelendiğinde, konser performansını sergilememiş olan öğrencilerin (Hayır=3,75) erken yaşantılara yönelik kaygı düzeylerinin, konser performansını sergilemiş öğrencilerden daha yüksek olduğu görülmektedir (Evet=3,14). Konserde performans sergilemenin, öğrencilerin erken yaşantılara yönelik kaygı düzeyi üzerindeki etkisinin anlamlı ve 'orta' olduğu bulunmuştur (d Cohen=0,34).

Öğrencilerin, konser performansı sergilemelerine bağlı olarak yakın performans kaygısı gösterme düzeylerinin de anlamlı bir farklılık gösterdiği bulunmuştur [$t(237)=2,38$; $p=0,014$]. Konser performansı sergilememiş olan öğrencilerin (Hayır=4,34) yakın performans kaygısı gösterme düzeyleri, konser performansı sergilemiş olan öğrencilerden daha yüksektir (Evet=3,87). Konserde performans sergilemenin, öğrencilerin yakın performans kaygısı gösterme düzeyi üzerindeki etkisinin anlamlı ve ‘orta’ olduğu bulunmuştur (d Cohen=0,31).

Son olarak, öğrencilerin, okudukları sınıflara bağlı olarak genel müzik performans kaygısı düzeylerinin de anlamlı bir farklılık gösterdiği bulunmuştur [$t(237)=2,45$; $p=0,011$]. Konser performansı sergilememiş olan öğrencilerin (Hayır=4,11) müzik performans kaygısı düzeyleri, konser performansı sergilemiş olan öğrencilerden daha yüksektir (Evet=3,62). Konserde performans sergilemenin, öğrencilerin müzik performans kaygısı düzeyi üzerindeki etkisinin anlamlı ve ‘orta’ olduğu bulunmuştur (d Cohen=0,32).

Dokuzuncu Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Araştırmaya katılan mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin, müzik performans kaygısı düzeylerinin bireysel çalgılarını günlük çalışma sürelerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir? Alt problemine ilişkin t-testi Tablo 3.9.’da yer almaktadır.

Tablo 3.9. Öğrencilerin müzik performans kaygısı düzeylerinin bireysel çalgılarını günlük çalışma sürelerine göre karşılaştırılmasına yönelik t testi ($N=239$)

Ölçek	Günlük çalışma süresi	Betimsel İst			t test			Etki (d)
		n	$\bar{X}$	ss	t	sd	p	
Erken yaşantılar	1-2 Saat	189	3,57	1,58	2,44	237	0,013*	0,39
	≤ 3 saat	50	3,02	1,65				
Psikolojik kırılgnalık	1-2 Saat	189	4,19	0,95	4,26	237	0,000***	0,68
	≤ 3 saat	50	3,53	1,08				
Yakın performans k.	1-2 Saat	189	4,25	1,14	3,88	237	0,000***	0,62
	≤ 3 saat	50	3,53	1,24				
Müzik Performans K.	1-2 Saat	189	3,98	1,00	3,72	237	0,000***	0,59
	≤ 3 saat	50	3,38	1,13				

* $p<.05$, *** $p<.001$

Mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin, müzik performans kaygısı düzeylerinin (puanlarının) bireysel çalgılarını günlük çalışma sürelerine göre farklılaşma gösterip göstermediğini incelemek üzere yapılan bağımsız gruplar t testine göre, günlük çalışma süresi, ölçeğin hem geneli hem de tüm alt boyutları bakımından anlamlı bir farklılaşmaya neden olmaktadır (Tablo 3.9.). Buna göre;

Öğrencilerin, çalgılarını çalışma süresine bağlı olarak erken yaşantılara ilişkin kaygı düzeylerinin anlamlı bir farklılık gösterdiği bulunmuştur [$t(237)=2,44$; $p=0,013$]. Gruplara ait ortalama puanlar incelendiğinde, 1-2 saat çalışan öğrencilerin (1-2 saat=3,57) erken yaşantılara ilişkin kaygı düzeyleri, çalgılarını 3 saat ve üstü çalışan öğrencilerden daha yüksektir (≤ 3 saat=3,02). Çalgıyı günlük çalışma süresinin, öğrencilerin erken yaşantılara ilişkin kaygı düzeyi üzerindeki etkisinin anlamlı ve ‘orta’ olduğu bulunmuştur (d Cohen=0,13).

Öğrencilerin, çalgılarını çalışma süresine bağlı olarak psikolojik kırılgnalık düzeylerinin de anlamlı bir farklılık gösterdiği bulunmuştur [$t(237)=4,26$; $p<.001$]. Çalgılarını 1-2 saat çalışan öğrencilerin (1-2 saat=4,19) psikolojik kırılgnalık düzeyleri, çalgılarını 3 saat ve üstü çalışan öğrencilerden daha yüksektir (≤ 3 saat=3,53). Çalgıyı günlük çalışma süresinin, öğrencilerin psikolojik kırılgnalık düzeyi üzerindeki etkisinin anlamlı ve ‘büyük’ olduğu bulunmuştur (d Cohen=0,68).

Öğrencilerin, çalgılarını çalışma süresine bağlı olarak yakın performans kaygısı düzeylerinin de anlamlı bir farklılık gösterdiği bulunmuştur [$t(237)=3,88$; $p<.001$]. Çalgılarını 1-2 saat çalışan öğrencilerin (1-2 saat=4,25) yakın performans kaygısı düzeyleri, çalgılarını 3 saat ve üstü çalışan öğrencilerden daha yüksektir (≤ 3 saat=3,53). Çalgıyı günlük çalışma süresinin, öğrencilerin yakın performans kaygısı düzeyi üzerindeki etkisinin anlamlı ve ‘büyük’ olduğu bulunmuştur (d Cohen=0,62).

Son olarak, öğrencilerin, çalgılarını çalışma süresine bağlı olarak genel müzik performans kaygısı düzeylerinin de anlamlı bir farklılık gösterdiği bulunmuştur [$t(237)=3,72$; $p<.001$]. Çalgılarını 1-2 saat çalışan öğrencilerin (1-2 saat=3,98) müzik performans kaygısı düzeyleri, çalgılarını 3 saat ve üstü çalışan öğrencilerden daha yüksektir (≤ 3 saat=3,38). Çalgıyı günlük çalışma süresinin, öğrencilerin müzik performans kaygısı düzeyi üzerindeki etkisinin anlamlı ve ‘büyük’ olduğu bulunmuştur (d Cohen=0,59).

Onuncu Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Bu alt bölümde, mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin, öz-düzenleyici öğrenme beceri düzeyleri ile müzik performans kaygısı düzeyleri arasındaki ilişkileri incelemek üzere yapılan Pearson momentler çarpımı

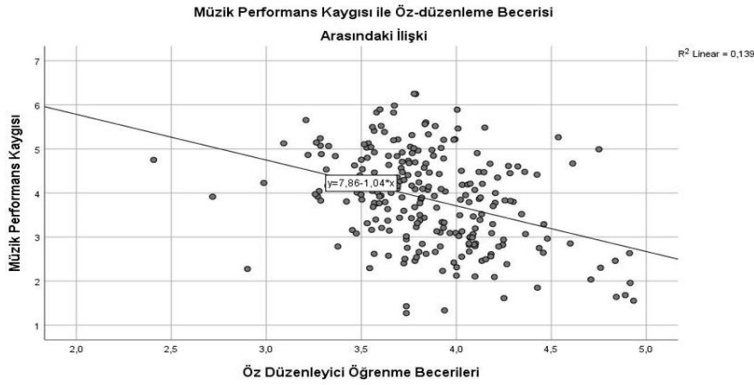
korelasyonuna ait katsayılar verilmiştir. Analiz sonucu bulunan korelasyon katsayıları (r) aşağıdaki kriterlere göre yorumlanmıştır.

<i>r</i>	İlişki
0,00-0,10	Yok
0,10-0,30	Zayıf
0,30-0,50	Orta
0,50-0,70	Güçlü
0,70-1,00	Çok güçlü (Jawlik, 2016, s.132).

Tablo 3.10. Mesleki Müzik Eğitimi Alan Öğrencilerin, Öz-Düzenleyici Öğrenme Beceri Düzeyleri İle Müzik Performans Kaygısı Düzeyleri Arasındaki İlişkiye Yönelik Korelasyon Katsayıları

Ölçek	Erken yaşantılar	Psikolojik kırılma	Yakın performans kaygısı	Müzik Performans Kaygısı
Güdülenme ve öğrenme için h.g.	<i>r</i> -0,103 <i>p</i> 0,114	-,247*** 0,000	-,204** 0,001	-,208** 0,001
Planlama ve amaç belirleme	<i>r</i> -,137* <i>p</i> 0,035	-,282*** 0,000	-,226*** 0,000	-,244*** 0,000
Strateji kullanımı ve değerlendirme	<i>r</i> -,132* <i>p</i> 0,042	-,251*** 0,000	-,185** 0,004	-,216** 0,001
Öğrenmede bağımlılık	<i>r</i> ,275*** <i>p</i> 0,000	,385*** 0,000	,373*** 0,000	,402*** 0,000
Öz düzenleyici öğrenme becerileri	<i>r</i> -,228*** <i>p</i> 0,000	-,401*** 0,000	-,345*** 0,000	-,373*** 0,000

*p<.05, **p<.01, ***p<.001

Şekil 1. Öğrencilerin, öz-düzenleyici öğrenme becerisi düzeyleri (genel) ile müzik performans kaygısı düzeyleri (genel) arasındaki ilişki

Tablo 3.10.'da görüleceği üzere, mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin, öz-düzenleyici öğrenme beceri düzeyleri ile müzik performans kaygısı düzeyleri arasında 'zayıf' ile 'orta' güçlük derecesinde değişen, anlamlı ilişkiler olduğu tespit edilmiştir. Ölçekler arasındaki ilişkiler bakıldığında;

- ✓ Öz-düzenleyici Öğrenme Becerileri Ölçeğinin güdülenme ve öğrenme için harekete geçme boyutu puanları ile Psikolojik kırılma (r=-,247; p<.001), Yakın performans kaygısı (r=-,204; p<.001) ve genel müzik performans kaygısı (r=-,208; p<.001) arasında 'zayıf' güçlükte, anlamlı ve negatif ilişki olduğu bulunmuştur. Öğrencilerin, güdülenme ve öğrenme için harekete geçme düzeyleri ile müzik performans kaygısı düzeyleri (erken yaşantılar boyutu hariç) arasında negatif ilişki vardır. Öğrencilerin, güdülenme ve öğrenme için harekete geçme düzeylerindeki bir artış, müzik performans kaygısı düzeylerinde düşüşe neden olmaktadır. Veya tersi şekilde, güdülenme ve öğrenme için harekete geçme düzeyindeki bir düşüş, müzik performans kaygısı düzeylerinde artışa neden olmaktadır.
- ✓ Öz-düzenleyici Öğrenme Becerileri Ölçeğinin planlama ve amaç belirleme boyutu puanları ile Erken yaşantılar (r=-,137; p=0,035), Psikolojik kırılma (r=-,282; p<.001), Yakın performans kaygısı (r=-,226; p<.001) ve genel müzik performans kaygısı (r=-,244; p<.001) arasında 'zayıf' güçlükte, anlamlı ve negatif ilişki olduğu bulunmuştur. Öğrencilerin, planlama ve amaç belirleme düzeyleri ile müzik performans kaygısı düzeyleri (genel ve tüm boyutlar bakımından) arasında negatif ilişki vardır. Öğrencilerin, planlama ve amaç belirleme düzeylerindeki bir artış, müzik performans kaygısı düzeylerinde düşüşe neden olmaktadır. Veya tersi şekilde, planlama ve amaç belirleme düzeyindeki bir düşüş, müzik performans kaygısı düzeylerinde artışa neden olmaktadır.
- ✓ Öz-düzenleyici Öğrenme Becerileri Ölçeğinin strateji kullanımı ve değerlendirme boyutu puanları ile Erken yaşantılar (r=-,132; p=0,042), Psikolojik kırılma (r=-,251; p<.001), Yakın performans kaygısı (r=-,185; p=0,004) ve genel müzik performans kaygısı (r=-,216; p=0,001) arasında 'zayıf' güçlükte, anlamlı ve negatif ilişki olduğu bulunmuştur. Öğrencilerin, strateji kullanımı ve değerlendirme düzeyleri ile

müzik performans kaygısı düzeyleri (genel ve tüm boyutlar bakımından) arasında negatif ilişki vardır. Öğrencilerin, strateji kullanımı ve değerlendirme düzeylerindeki bir artış, müzik performans kaygısı düzeylerinde düşüşe neden olmaktadır. Veya tersi şekilde, strateji kullanımı ve değerlendirme düzeyindeki bir düşüş, müzik performans kaygısı düzeylerinde artışa neden olmaktadır.

- ✓ Öz-düzenleyici Öğrenme Becerileri Ölçeğinin öğrenmede bağımlılık boyutu puanları ile Erken yaşantılar ($r=,275$; $p<.001$), Psikolojik kırılganlık ($r=,385$; $p<.001$), Yakın performans kaygısı ($r=,373$; $p<.001$) ve genel müzik performans kaygısı ($r=,402$; $p<.001$) arasında ‘zayıf’ ile ‘orta’ güçlükte, anlamlı ve pozitif ilişki olduğu bulunmuştur. Öğrencilerin, öğrenmede bağımlılık düzeyleri ile müzik performans kaygısı düzeyleri (genel ve tüm boyutlar bakımından) arasında pozitif ilişki vardır. Öğrencilerin, öğrenmede bağımlılık düzeylerindeki bir düşüş, müzik performans kaygısı düzeylerinde de düşüşe neden olmaktadır. Veya tersi şekilde, öğrenmede bağımlılık düzeylerindeki bir artış, müzik performans kaygısı düzeylerinde de artışa neden olmaktadır.
- ✓ Öğrencilerin genel öz-düzenleyici öğrenme becerileri puanları ile Erken yaşantılar ($r=-,238$; $p<.001$), Psikolojik kırılganlık ($r=-,401$; $p<.001$), Yakın performans kaygısı ($r=-,345$; $p<.001$) ve genel müzik performans kaygısı ($r=-,373$; $p<.001$) arasında ‘zayıf’ ve ‘orta’ güçlükte değişen, anlamlı ve negatif ilişkiler olduğu bulunmuştur. Öğrencilerin, öz-düzenleyici öğrenme beceri düzeyleri ile müzik performans kaygısı düzeyleri (genel ve tüm boyutlar bakımından) arasında negatif ilişki vardır. Öğrencilerin, öz-düzenleyici öğrenme beceri düzeylerindeki bir artış, müzik performans kaygısı düzeylerinde düşüşe neden olmaktadır. Veya tersi şekilde, öz-düzenleyici öğrenme beceri düzeyindeki bir düşüş, müzik performans kaygısı düzeylerinde artışa neden olmaktadır.

SONUÇ TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde, mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin müzik performans kaygıları çeşitli değişkenlere göre incelenmiş, performans kaygıları ile öz-düzenleyici öğrenme becerileri arasında bir ilişkinin olup olmadığına bakılmış ve bulgularından elde edilen sonuçlar tartışılmış ve yorumlanmıştır. Araştırmaya ilgili temel bir kanıya varmak amacıyla yapılan ölçme işlemi uygulanıp elde edilen veriler analiz edildikten sonra ulaşılan sonuçlar ve yorumlar şu şekildedir.

- ✓ Araştırmaya göre, öğrencilerin genel müzik performans kaygıları orta düzeyde olup en yüksek ortalama puanın Yakın performans kaygı düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Bu boyutu sırasıyla; Psikolojik kırılganlık ve Erken yaşantılar takip etmektedir. Öğrencilerin en düşük kaygı düzeyinin Erken yaşantılara ilişkin olduğu görülmektedir. Boyutlara ilişkin ortalama puanları birlikte değerlendirildiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin, müzik performans kaygısı düzeylerinin pek yüksek olmadığı söylenebilir.
- ✓ Araştırmada, kadın ve erkek öğrencilerin, psikolojik kırılganlık düzeylerinin anlamlı bir farklılık gösterdiği ve bu farklılığın, erkek öğrencilerde daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Öğrencilerin, yakın performans kaygısı düzeylerinin de cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterdiği bulunmuştur. Kadın öğrencilerin yakın performans kaygısı gösterme düzeyleri erkek öğrencilerden daha yüksektir. Öğrencilerin, (genel) müzik performans kaygısı düzeylerinin de cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterdiği bulunmuştur. Baydağ ve Alpagut’un(2016), ‘Müzik Eğitimi Bölümü ve Konservatuar Öğrencilerinin Sahne/Performans Kaygısı Açısından Karşılaştırılması’ adlı çalışmalarında kız öğrencilerinin performans kaygılarının erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğunu tespit etmişlerdir. Çiçek ve Güdek (2020) de bu sonucu destekleyici olarak, kız öğrencilerin müzik performans kaygı düzeylerinin erkek öğrencilere göre daha yüksek düzeyde olduğunu tespit etmişlerdir.
- ✓ Araştırmada, öğrencilerin, öğrenim gördükleri üniversiteye bağlı olarak müzik performans kaygısı düzeylerinin birbirine benzer olduğu gözlemlenmektedir. Güdek ve Çiçek (2017) müzik ve sahne sanatları fakültesi müzik bölümü öğrencilerinin, eğitim fakültesi müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerine oranla daha fazla kaygı yaşadıkları saptanmıştır. Tezel ve Aşkın (2007) ise müzik performans kaygısı araştırmalarında, Klasik Batı Müziği öğrenci ve icracıların, performans kaygılarıyla başa çıkmada, caz ve Geleneksel Türk müziği icracı ve öğrencilerine göre daha etkili oldukları sonucuna ulaşmışlardır.
- ✓ Öğrencilerin, okudukları sınıflara bağlı olarak erken yaşantılar düzeylerinin anlamlı bir farklılık gösterdiği, bu kaygının, birinci sınıf öğrencilerde daha yüksek olduğu görülmektedir. Öğrencilerin, okudukları sınıflara bağlı olarak psikolojik kırılganlık düzeylerinin de anlamlı bir farklılık gösterdiği bulunmuştur. Birinci sınıf öğrencilerinin psikolojik kırılganlık düzeyleri, son sınıf öğrencilerden daha yüksektir. Bu sonuçlar, öğrencilerin, sınıf düzeylerine bağlı olarak genel müzik performans kaygısı düzeylerinin de anlamlı bir farklılık gösterdiği bulunmuştur bu düzeyin, birinci sınıf öğrencilerde son sınıf öğrencilerden daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuca karşın Çiçek ve Güdek (2020) sınıf düzeylerine bağlı olarak müzik performans kaygısı puanlarında anlamlı bir farklılık olmadığını tespit etmişlerdir.

- ✓ Araştırmada, mezun olunan lise türü, ölçeğin ne geneli ne de alt boyutları bakımından anlamlı bir farklılaşmaya neden olmaktadır. Sonuçlar, GSL ve diğer liselerden mezun öğrencilerin müzik performans kaygısı düzeylerinin benzer olduğunu göstermektedir.
- ✓ Öğrencilerin, kullandıkları bireysel çalgılarına bağlı olarak müzik performans kaygısı düzeylerinin, öğrencilerin sadece yakın performans kaygısı düzeylerinde anlamlı bir farklılaşmaya neden olmaktadır yaylı ve tuşlu çalgı çalan öğrencilerin yakın performans kaygısı düzeyleri, telli çalgı çalan öğrencilerden daha yüksektir. Çiçek ve Varol (2020) Mesleki müzik eğitimi alan üniversite öğrencilerinin anadal çalgılarına göre müzik performans kaygısı puanlarında anlamlı bir farklılık bulmamışlardır. Başka bir ifadeyle çalınan bireysel çalgı türünün öğrencilerin yakın performans kaygısı düzeyi üzerindeki etkisinin olduğu söylenebilir.
- ✓ Öğrencilerin, kullandıkları bireysel çalgılarını çalma süreleri/geçmişleri sadece erken yaşantılara yönelik performans kaygı düzeyinde anlamlı bir farklılaşmaya neden olmaktadır. Buna göre, öğrencilerin bireysel çalgı geçmişleri arttıkça erken yaşantılara yönelik kaygı düzeyleri de artmaktadır. Kişilerin erken yaşantılara yönelik öğrenilmiş kaygılarının çalgı tecrübelerinin artmasıyla dahi yok olmadığı söylenebilir.
- ✓ Öğrencilerin, müzik performans kaygısı düzeylerinin (puanlarının), kullandıkları bireysel çalgıları ile bir konser performansı sergilemiş olmalarının (Erken yaşantılar ile Yakın performans kaygısı) ve geneli bakımından anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu tespit edilmiştir. Konser performansı sergilememiş olan öğrencilerin erken yaşantılara yönelik kaygı düzeylerinin, konser performansı sergilemiş öğrencilerden daha yüksek olduğu görülmektedir.

Öğrencilerin, konser performansı sergilemelerine bağlı olarak yakın performans kaygısı gösterme düzeylerinin de anlamlı bir farklılık gösterdiği bulunmuştur. Konser performansı sergilememiş olan öğrencilerin yakın performans kaygısı gösterme düzeyleri, konser performansı sergilemiş olan öğrencilerden daha yüksektir. Midori' ye göre küçük yaşlardan itibaren sahne tecrübesi yoğun olarak yaşatılırsa, daha o yaşlarda baskı ortamına giren çocuk, bunu zaman içerisinde normal bir olaymış gibi benimseyebilir (Kabakçı, 2016). Böylece giderek farkında olma durumunun artmasıyla daha gerçekçi ve göreve daha uygun adımlar atılabilir. Buna göre tecrübelerin ve tekrarlanan deneyimlerin sonucunda da müzik performans kaygısının azaldığı sonucuna varılmıştır. Son olarak, öğrencilerin sınıf düzeylerine bağlı olarak genel müzik performans kaygısı düzeylerinin de anlamlı bir farklılık gösterdiği bulunmuştur.

- ✓ Mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin, müzik performans kaygısı düzeylerinin bireysel çalgılarını günlük çalışma sürelerine göre farklılaşma gösterip göstermediğine ilişkin sonuçlar, öğrencilerin, çalgılarını çalışma süresine bağlı olarak erken yaşantılara ilişkin kaygı düzeylerinin, çalgılarını çalışma süresine bağlı olarak psikolojik kırılma düzeylerinin ve çalgılarını çalışma süresine bağlı olarak yakın performans kaygısı düzeylerinin anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Sonuçlar, çalgıyı günlük çalışma süresinin, öğrencilerin müzik performans kaygısına etkisinin olduğunu ortaya koymaktadır. Performans gelişimi için öğrencinin pratik yapması, çalgı eğitiminin önemli bir parçasıdır. Düzenli pratik çalışmalarıyla birlikte gelişen performansın, artan farkındalıkla beraber, çalgı çalışma süresi etkili ve verimli çalışma alışkanlığı kazanmasına katkı sağlamaktadır. Böylece öğrenci sürekli ve bilinçli bir şekilde çalışarak öğrenmeyi gerçekleştirmekte ve daha başarılı bir performans sergileyebilmektedir. Başarılı performans sergilemek ise müzik performans kaygı durumunu azaltmaktadır.

Mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin, müzik performans kaygısı düzeylerinin demografik özelliklerine göre karşılaştırılmasına yönelik analiz sonuçları öğrencilerin cinsiyeti, sınıfı, çalgı ile konserde performans sergilemeleri ve çalgıyı günlük çalışma süresi değişkenleri anlamlı farklılaşmaya neden olurken, diğer demografik değişkenlerin ise kısmen veya tamamen anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğunu göstermektedir. Öğrencilerin, cinsiyeti, sınıfı, çalgı ile konserde performans sergilemelerinin müzik performans kaygısı düzeyleri üzerinde daha az, çalgının günlük çalışma süresinin ise oldukça etkili olduğunu göstermektedir.

10. Araştırma sonuçları, öğrencilerin, öz-düzenleyici öğrenme beceri düzeyleri ile müzik performans kaygısı düzeylerinin genel ve tüm boyutlar bakımından, arasında negatif ilişki olduğunu göstermektedir. Öğrencilerin, öz-düzenleyici öğrenme beceri düzeylerindeki bir artış, müzik performans kaygısı düzeylerinde düşüşe neden olmaktadır ya da tersi şekilde, öz-düzenleyici öğrenme beceri düzeyindeki bir düşüş, müzik performans kaygısı düzeylerinde artışa neden olmaktadır. Bu durum, öğrenim süresince öz-düzenlemesini yapabilen kişinin, performans kaygı düzeyinin düşük olduğunu göstermektedir.

Elde edilen bu sonuçlara göre şu önerilerde bulunulmuştur.

- ✓ Öğrencilerin müzik performans kaygılarını azaltmak için, öncelikle eğitimcilere konuyla ilgili farkındalık yaratılmalıdır. Konuyla ilgili, eğitim, sempozyum ve seminerler düzenlenerek eğitimcileri bilinçlendirmek

gerekir. Sonrasında mesleki müzik eğitime yeni başlayan öğrencilerin en az kaygıyla öğrenim sürecini sürdürmesi için sahne deneyimi kazandırılması bakımından sık sık etkinlikler ve ortak faaliyetlerde bulunulması önerilmektedir.

- ✓ Yapılan araştırmada kadın öğrencilerinin performans kaygılarının erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Kadın öğrencilerin müzik performans kaygılarını azaltmak için, kaygılarının öncelikle hangi tür bir kaygı olduğu tespit edilerek gerek terapilere yönlendirilip gerekse uzman dâhilinde eğitim programlarına ders olarak verilmelidir. Bunun yanı sıra öğrenciler çeşitli sosyal faaliyetler ve sık sık sahne performansları ile de karşı karşıya getirilip desteklenebilir.
- ✓ Bu çalışmanın örneklemini mesleki müzik eğitimi alan öğrenciler oluşturmaktadır. Buna benzer öz-düzenleyici öğrenme becerileri ve müzik performans kaygısı durumları ile farklı değişkenler arasındaki ilişkiler incelenebilir ve farklı meslek dallarında eğitim gören öğrenciler ile de çalışmalar yapılarak alinyazına katkı sağlanabilir.

KAYNAKÇA

1. Barbar, A. E., de Souza Crippa, J.A. ve de Lima Osorio, F. (2014). Performance anxiety in Brazilian musicians: prevalence and association with psychopathology indicators. *Journal of Affect Disord.* 152-154, 381-6.
2. Baydağ, C. ve Alpagut, U. (2016). Müzik eğitimi bölümü ve konservatuvar öğrencilerinin sahne/performans kaygısı açısından karşılaştırılması (Pilot Çalışma). *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(44), 857-864.
3. Cemali, M. (2017). *Müzik bölümü lisans öğrencilerinde performans kaygısına neden olan faktörlerin belirlenmesi*, (Yayımlanmış yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
4. Cox, WJ. ve Kenardy, J. (1993). Performance anxiety, social phobia, and setting effects in instrumental music students. *Journal of anxiety disorders*, 7(1), 49-60.
5. Çırakoğlu, O. C. (2013). Sahnedeki düşman: Müzisyenlerde performans kaygısı üzerine bir gözden geçirme. *Türk Psikoloji Yazıları*, 16(32), 95-104.
6. Çiçek, V. (2020). *Mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin müzik performanslarına yönelik kaygılarının benlik saygısı ve öz yeterlikleriyle ilişkisi*, (Yayımlanmamış doktora tezi). Ondokuz Mayıs Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Samsun.
7. Çiçek, V. ve Güdek, B. (2020). Mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin müzik performanslarına yönelik kaygılarının benlik saygısı ve öz yeterlikleriyle ilişkisi. *Turkish Studies - Education*, 15(5), 3247-3260.
8. Doğan, M. ve Çilden, Ş. (2017). Keman Dersine Yönelik Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi, *The Journal of Academic Social Science (Asos Journal)*, 5(57), 362-375.
9. Güdek, B. ve Çiçek, V. (2017). Mesleki müzik eğitimi alan lisans öğrencilerinin müzik performans kaygı düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *International Journal of Social Science*, 58, 1-10.
10. Hallam, S. (2001). The development of metacognition in musicians: Implications for education. *British Journal of Music Education*, 18(1), 27- 39.
11. Kabakçı, C. (2016). Sahne performansı kaygısında farkındalık ve mücadele. *Sahne ve Müzik Eğitim-Araştırma Dergisi*, 3, 2149-7079.
12. Karasar, N. (2017). Bilimsel Araştırma Yöntemi. Nobel Akademik Yayıncılık.
13. Kenny, T. A., Davis, P. & Oates, J. (2004). Music performance anxiety and occupational stress among opera chorus anxiety and their relationship with state and trait anxiety and perfectionism. *Journal of Anxiety Disorders*, (18)6, 757-777.
14. Nagel JJ. (1990). Performance anxiety and the performing musician: A fear of failure or a fear of success. *Medical Problems of Performing Artists*. 5(1), 37-40.
15. Pallant, J. (2005). *SPSS Survival Guide: A Step by Step Guide to Data Analysis Using SPSS for Windows*. 3rd Edition, Open University Press.
16. Schleuter, S. (1997). *A Sound Approach To Teaching Instrumentalists*, Schirmer Books.
17. Tezel, G., Aşkın, C. (2007). Sahne heyecanının Türk müzisyenler arasındaki yaygınlığı ve çözüm yöntemleri. *İTÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(2), 3-10